

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Dünyanın Sokakları

Metin Yeğın

Metin Yeğın
Dünyanın Sokakları

Notos Kitap 032
Gezi Kitaplığı 004
©Notos Kitap Yayınevi, 2010

Birinci Basım
Nisan 2010

Editör
Tuğba Eriş

ISBN 978-605-5904-15-9

Sertifika 16343

Notos Kitap Yayınevi
İnönü Caddesi, Emektar Sokak, 18/1
Gümüşsuyu 34427 İstanbul
Telefon: 0212 243 49 07
www.notoskitap.com

Baskı ve Cilt
Pasifik Ofset
Baha İş Merkezi, Haramidere İstanbul
0212 412 17 77

Metin Yeğın

Dünyanın Sokakları

Metin Yeğin

1963'te İstanbul'da doğdu. İÜ Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Cambridge Üniversitesi'nde sinema eğitimi aldı. 12 Eylül'ü cezaevinde karşıladı. Dünyanın birçok ülkesinde avukatlık, bulaşıkçılık, taksi şoförlüğü, sandviççilik yaptı. Meksika'da Chiapas'da uluslararası insan hakları gözlemcisi, Ekvador'da bambu evlerin yapımında işçi, Guatemala yerli hakları kongresinde katılımcı, Nikaragua'da karides avcısıydı. Chiapas'da Subkumandan Marcos'la, Venezüella'da devlet başkanı Chavez'le, Arjantin'de uluslararası terörizm cezaevi hücresinde Leonardo Bertulazzi ile görüştü. İtalya'da *Il Manifesto*'ya, İngiltere'de *Nerve*'e, Arjantin'de *El País*'e, Türkiye'de *Birgün*'e yazdı. NTV, CNN Türk, Kanaltürk, Hayat TV, TeleSUR TV'ye ve Açık Radyo ile BBC Radyo'ya yüzden fazla belgesel yaptı. Türkiye'de *Günlük* gazetesi ile *Leman*'a, dünyada birçok gazete ve dergiye, ayrıca duvarlara yazı yazmaya ve belgesel çekmeye devam ediyor. *Dünyanın Sokakları* belgeseli, zincire eklenen yeni halkalarla tamamlanıyor.

Kitapları: *Marcos'la On gün* (2000), *Firari İstanbul* (2001), *Likya Yolu* (2006), *Topraksızlar* (2006), *Patronsuzlar* (2006), *Gerillanın Barışı* (2010).

Bazı filmleri: *Likya Yolu* (2000), *Üç Kıtada Devriâlem* (2001), *F* (2001), *After* (2001), *Güzel Günler Göreceğiz* (2003), *Para Pachamama* (2003), *Topraksızlar* (2003).

Jules Verne'e ve Che Guevara'ya,
Gerçeğe ve imkânsıza...

Teşekkür ettiklerimi yazacaktım. Sayamadım.
O kadar çok kişinin hakkı var ki
yaşadıklarımda, yazdıklarımda.
Hepsine bir yol borcum olsun. Gidelim...

Arzın Merkezine Seyahat

Ekvador'daydık. Quito'da. Latin Amerika'ya geleli henüz bir hafta olmuştu. Ö. ile yaşamı ve seyahati paylaşıyorduk. O, Quito'nun mutena bir kolejinde İngilizce öğretmenliği yapıyordu. Üç gün önce yemek yediğimiz lokantanın duvarında bulmuştuk işi. Ucuz ve kızarmış muz kokan bir lokantaydı. Başvururken annesinin İngiliz olduğunu söylemiştik. Tabii ki İngiliz olduğundan annesinin haberi yoktu. Ama mutena kolejdekiler Türkiye'de anadilimizi İngilizce sandığından, bunun pek de önemi yoktu. Ben de bambu ev yapımında çalışıyordum. Bu işte daha önce çalıştığımı söylememiştim. Yalnızca, "Marangozum" demiştim. Yaş bambu ağacını avuçlayıp elime milyonlarca küçük diken battığında işi öğrenmeye başlamıştım. Bütün gün elektrikli testereyle 20-30 m'lik bambuları uygun büyüklüklere getiriyordum.

Hafta sonları Rosa Mary'nin cipine atlayıp sağa sola gidiyorduk. Rosa Mary bütün Venezüellalı kızların olması gerektiği kadar güzeldi. Dudakları, İspanyolcayı daha güzel kılıyordu. Onun açacağı büyücü dükkânını dekore etmeye başlamıştım. Yarasa kanatlarının sergilenmesi için, artık bambulardan küçük raflar yapıyordum. Yanında José oturuyordu. Kolombiyalı bambu ustam ve pansiyondaki yan komşumuz. Bana işleri o buluyordu. Geceleri bizim işlerin hesabını yaptığından, çok yorgun olduğunu söyleyip, gündüzleri çalışmıyordu. Tabii ki aldırımyordum. Arkadaşımdı. Gece hesaplarını Rosa Mary ile yapmak istiyordu ama pek başaramıyordu. Daha çok

alt katımızdaki Harvard hukuk mezunu Amerikalı kızla çalışabiliyordu.

O gün dünyanın sıfır noktasına yol alıyorduk. İnkalar bundan tam beş yüz yıl önce Ekvador çizgisini, dünyanın sıfır noktasını tespit etmişti. Yani Avrupa'da Galileo Galilei, "Dünya yuvarlaktır" demeden yıllarca önce. Turist otobüsleri doluydu. Şekerlemeciler, hatıra eşya satıcıları uzun koridorlar oluşturmuştu. Turistler bu koridorlardan kime ne alsak düşünceleri içinde ilerliyordu. Dünyayı ikiye bölen temsili çizgiye doğru yürüyorduk. Tepede koca bir dünya heykeli vardı. Fotoğraf makineleri sürekli çalışıyordu. Turistlerin ne yediğine aldırmadan kızarmış muz yiyorduk. Sıcak ve tatlıydı.

"Burası değil ki," dedi José. "Dünyanın esas sıfır noktası buradan üç kilometre ötede. Hükümet oraya turist otobüsleri, şekerlemeciler sığmıyor diye buraya taşıdı." İnkaların tespit ettiği, dünyanın sıfır noktasını kaydırmışlar. Yani, gel sana dünyanın sıfır noktası fotoğraflarını göstereyim, diye kandırılacak kızlar iki kez kandırılmış oluyor. Yani arzın merkezi kaymış. Ve bu yüzden dünyada hiçbir şey doğru gitmiyor...

Compañero

İşçiler bir gün fabrikalarını kapalı buldu. Bankalardan alınan ve geri dönüşü olmayan yüksek faizli kredilerden elbette onlar sorumlu değildi. Paraları alıp ABD'ye kaçanları yalnızca sosyete haberlerinden tanırlandı. Ülkelerinin sıkıntısız gelecek günleri için, her geçen gün onlardan istenen fedakârlıklardan kaçınmamak dışında IMF'nin ekonomik planlarıyla hiç mi hiç ilgileri yoktu. Doların uluslararası paritesi, Uzakdoğu piyasalarının etkisi nedeniyle düşen borsa işlem hacmi ya da kredi kuruluşlarının notları gazetelerde spor sayfalarından önceki sayfaları doldurmanın ötesinde anlam taşımıyordu. Ancak onlarca yıldır çalıştıkları fabrika, yani ekmeklerini kazanabilecekleri tek yer artık kapalıydı...

Bu karanlık günlerden yıllarca sonra Arjantin'de ilk işgal edilen aynı fabrikada, IMPA'dayız. Yanımda fabrikanın en kıdemli işçisi ve aynı zamanda işçilerin işgalden sonra kurduğu kooperatifin başkanı Carlos var. 1,60 boylarında, başkan olduğunu utanarak mırıldanıyor. Dolaşırken büyük preslerin başında çalışanlara, "Bu kim?" diye sorduğumda hepsinin soruma şaşırarak, yoldaş anlamına gelen, "Compañero" diye cevaplamaları hoşuma gidiyor. Bir büyük makine birden sac parçalarını ezmeye başladığında beni orada unutup makinenin altına dalıyor. Artık yalnızca hızlı çalışan ellerini görebiliyorum. Söktüğü bir boruyu, üstüne sıçramasına aldırmadığı makine yağlarını, dudaklarının kenarına tutturduğu vida parçasını... Makinenin altından hızla çıkıp şaltere basıyor. Makine uslu bir

çocuğa dönüyor. Beni o zaman hatırlıyor ve gülümsüyor. Ya-
nağındaki yağ lekesi, işgalin zaferi.

“Özelleştirmenin şansı yok. Biz yaşadıklarımızı, bütün
Arjantinlilerin yaşadıklarını, özelleştirmenin nasıl bir şey oldu-
ğunu mutlaka anlatmalıyız. Özelleştirme sırasında sosyal hare-
ketler olarak bir araya gelemediğimizden çok zorluklar yaşa-
dık. Hiçbir çıkış kalmadı. Özelleştirmelerden sonra nüfusun
yüzde 70'inden fazlası yoksul duruma düştü.”

– Arjantin işgal fabrikasından bir işçi

“Özelleştirmenin şansı yok. Biz yaşadıklarımızı, bütün Arjantinlilerin yaşa-
dıklarını, özelleştirmenin nasıl bir şey olduğunu mutlaka anlatmalıyız.”

WTO Öldürür

O gün, Seul'un yaklaşık 300 km ötesindeki Jengup kenti dahil Kore'nin yüz şehrinde çiftçiler Dünya Ticaret Örgütü'nü (WTO) protesto ediyordu. Ve köylü önderi Lee Kyung Hae'yi anıyordu. Lee 2003 yılında Meksika'nın Cancun şehrinde WTO toplantısını protesto edenlerin arasındaydı. Bununla kalmadı; 'Sıfır kilometre' denilen, WTO'nun toplantı yaptığı yerle protestocular arasındaki polis barikerinin önüne çekilmiş dikenli telin üstüne tırmanıp konuşmasını yaptı. WTO'nun çiftçileri nasıl yok ettiğini, onları nasıl ölüme sürüklediğini bir kez daha anlattı. Sonra bıçağını çıkarıp karnına sapladı. Harakiri yaptı. Üstündeki Koreli çiftçilerin geleneksel beyaz giysisi aniden kızıla çaldı. Bedeni dünyanın her tarafından gelen çiftçilerin arasına düştü. Büyük pankartlara, bayraklara sarılıp hastaneye yetiştirilmeye çalışıldı. WTO bir kişiyi daha öldürdü. Via Campesina* o günü, 10 Eylül'ü 'Dünya Eylem Günü' ilan etti.

Via Campesina broşürü

*Küçük çiftçi örgütlerinin kendine yeterliliğini sağlamak amacıyla kurulan, toprak reformlarına karşı söz söyleyen, dünyadaki yüzlerce çiftçi örgütünü bir arada tutan Uluslararası Çiftçi Hareketi.